

δετεί αυτοδικία ή προσβλητική συμπεριφορά, που να δίγει την τιμή του ενάγοντος ως εμπόρου.

167

1769/IX/10

χ. Παλαιολόγη Δημητρίου

978/φ 77v-78v

σχ. 165, 167α-171, 174

Απόφαση οριστική για την αναπροσαρμογή επιτοκίου. Ανανέωση χρέους με «κάρτα μπιάνκα». Άσκηση ψυχολογικής βίας. Ένσταση συμψηφισμού. Εντολή. Ευθύνη προστήσαντος. Απόφαση προδικαστική. Προδεσμία για συμβιβασμό των διαδίκων. Όρκος.

²⁶/ 1769 τη 10 Σεπτεμβρίου

²⁷/ Ἦλθεν καὶ ἐπαρησιάζσθη ὁ Δημήτρι(ος) Κωνσταντίνου Λουῦκα (εἰ)ς τό κρητίριόνμας κατὰ τήν ²⁸/ ὅπισθέν μας ἀπόφασιν ὅπου ἔγινεν τῇ 3 αὐγούστου, μαζί μετά ἄσπρα οὖν(γγρικά) F 2461"97½ ²⁹/ ὁμοίως καὶ ὁ Χατζή Πέτρου Λουῦκα μέ τήν κάρτα μπιάνκα, ἡ ὁποία (εἶ)ναι γραμμένη ³⁰/ (εἰ)ς τοὺς 1768 τῇ 15 αὐγούστου. καὶ προτεστολοῖζ(ει) καὶ ζ(ει)τ(εἰ) ὁ Χατζῆς διὰ τὰ ὅσσα γράφη ³¹/ ἡ ἴδια κάρτα μπιάνκα, τό πῶς τοῦ χραιωστ(εἰ) ὁ Δημήτρης οὖν(γγρικά) F 2600"— ζητ(εἰ) ἀκόμ[ι] ³²/ καὶ τό διάφορόν τους ἀπό τόν καιρόν ὅπου (εἶ)ναι γραμμένη ἕως τήν σήμερον, ³³/ αὐτὸς δὲ ὁ Δημήτρης Λουῦκα, προτεστάρ(ει) καὶ ζητά καὶ ἀκηρ(εἰ) τήν κάρτα ³⁴/ μπιάνκα μέ κάθε λογῆς τρόπον, λέγωντας ὅτι δυναστικῶς τήν ἔκαμεν ³⁵/ καὶ ἀπό μέγαλον φόβον ἐπ(ει)δὴ καὶ δέν (εἶ)ναι χραιώστης <δι> αὐτὰ ὅπου γράφ(ει) ὅλλα ³⁶/ {ἀλλά} // ἀλλά ἐπαρησιάζσ[μ]εν ταῖς ἰδίαις ὁμολογίαις του τα<ι>ς χρεωστικαῖς, ἡ ὁπία (εἶ)ναι αὐταῖς.

²/ I ἀπό τοὺς 1766 τῇ 12 Ἰαννουαρίου διὰ οὖν(γγρικά) F . . . 1131"12

³/ I ἔτι - 1766 τῇ 6 μαρτίου - διὰ 515"40

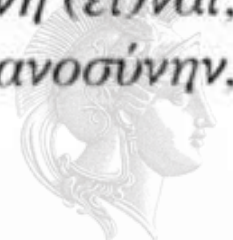
⁴/ I ἔτι - <I>766 τῇ 10 Ἰουνίου - διὰ 392"20

⁵/ τά ὁποῖα συμποσσοῦνται {οὖν} οὖν(γγρικά) F 2038"72

⁶/ ἄνγκαλά καὶ ἡ ἄνωθεν ὁμολογία διὰ τὰ F 1131"12 δέν (εἶ)ναι παρμένα καὶ αὐτά μίαν ⁷/ βολάν ἀλλά κατα καιρούς. ὅθεν ζ(ει)τά νὰ τοῦ λογαριασθῇ τὸ ἄνωθεν χρέος ἀφ'οῦ ⁸/ ἐπῆρεν τὸ ἄνωθεν χρέ(ος) πρ(ός) 6 %<.> ὁ δὲ Χατζῆς ἐναντιώνεται καὶ ζ(ει)τά πρ(ός) 12 % ⁹/ ὡς διαλαμβ(άνουν) ἡ ὁμολογίαις του, δικαιούμεν(ος) ¹ ὅτι (εἶ)ταν ἄν(θρωπ)ος ξένος ὁ Δημήτρης ¹⁰/ καὶ δέν (εἶ)χεν (εἰ)ς χ(εἰ)ρας του κανένα ἐνέχ(ει)ρον καὶ δέν (εἶ)χεν καμίαν σηγουριτάν ¹¹/ οὔτε διὰ τὰ κεφάλαια. *[φ 78r στ.36] Μάλιστα ὅπου δέν τοῦ τὰ ἔδωσεν ὁ Χατζῆς τὰ ἄσπρα χρονικῆς μὲ αὐτό: {προ-} ³⁷/ τὸ διάφορον πρὸς 12 % ἀλλὰ διὰ ὀλίγον καιρόν ὡς διαλαμβάνῃ ἡ ὁμολογία

του^{2*}. [φ 78r στ. 11] ἡμεῖς ὅμως μὴν ἡμπορῶντες νά παρέβωμεν τὰς βα:¹²/σιλικὰς προσταγὰς, ὅπου μᾶς προστάζουν, ὅτι ὅσαις κρήσες μᾶς ἤθελαν ἔλθῃ ¹³/ διὰ διαφόρετα ἀσπρῶν, παρὰ νῶ ἀπὸ 6 % νά μὴν ἀποφασίζωμεν, μάλιστα ¹⁴/ τῶρα προ ὀλίγον μᾶς ἤλθεν προσταγή διὰ 4 %, καὶ οὕτως δι' αὐτό τό διάφορον δέν ¹⁵/ ἡμποροῦμεν ἀλλαίως νά ἀποφασίσωμεν.

¹⁶/ |Δεύτερον:| ὁ ἄνωθεν Δημήτρι(ος) Κωνσταντίνου Λοῦκα, παρησιάζωντας τὰ ἄσπρα ἐπροτε:¹⁷/στήρισεν καὶ ὅπρισεν ἀπὸ αὐτὰ οὖν(γγρικά) F 992"—ἐπ(ει)δὴ καὶ ζιτ(εῖ) ἀπὸ τὸν Χατζή Πέτρον ¹⁸/ διὰ κάτι ἀξούνγγι, ὅπου τοῦ ἐπούλησεν (εἰ)ς τοὺς 1763 νοεμβρίου 23 (εἰ)ς τὴν Πέσταν< >¹⁹/ λέγωντας ὅτι τοῦ (εἰ)πεν ὁ Χατζῆς νά πηγένη νά προσπαθήσῃ νά τό πουλήσῃ ²⁰/ ἐπ(ει)δὴ καὶ τὸ (εἰ)χεν παζαρεμένον μέ ἓναν νέμτζον πρ(ός) RF 13"—τό τζέντι, ὁ ὁποί(ος) ²¹/ ἀπορίχθηκεν³ καὶ δέν τό ἐπῆρεν. Λοιπὸν τοῦ εἶπεν ὁ Χατζῆς νά πηγένη ὁ Δη:²²/μήτρης νάτό πουλήσῃ καὶ ὅτι ἤθελεν εὐγάλ(ει) παρὰ νῶ ἀπὸ τὰ F 13 νά ἔχουν ²³/ νάτά μοιράζουν οἱ δύοτους. Πηγενάμεν(ος) δέ ὁ Δημήτρης τό ἐπούλισεν πρ(ός) RF 14"45 ²⁴/ καὶ εὐγ(εἰ)κεν τὸ διάφορον RF 860"— ὥστε ζητά τὰ ½ F 430"—. Ζιτ(εἰ) ἀκόμι διὰ ²⁵/ κάτι βουβάλια ὅπου ἐζημίωσεν ἀσ(λλάνια) 350 λέγωντας ὅτι νάτοῦ (εἰ)πεν ὁ ἄνωθεν ²⁶/ Χατζῆς διὰ νά πηγένη νάτοῦ πουλίση πάλιν ἀξούνγγι τὸν δεύτερον χρόνον ²⁷/ ὁ δὲ Δημήτρης τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι δέν ἡμπορ(εἰ) νά πηγένη ἐπ(ει)δὴ καὶ ἔχ(ει) ²⁸/ νά ψουνήσῃ κάτι βουβάλια. ὁ δὲ Χατζῆς τοῦ ἔταξεν λέγωντας, πήγενε ἐσὺ ²⁹/ νὰ μοῦ πουλήσῃς τὸ ἀξούνγγι καὶ ἐγὼ στέλνω τὸν ἀδελφόν σου / μετό νατόν ³⁰/ εἶχεν δούλοντου/ καὶ ψουνίζει τὰ βουβάλια. ὁ δὲ Δημήτρης (εἰ)πεν, κὺρ Χατζῆ ³¹/ ὁ ἀδελφός μου ὡς ἀτζαμῆς ὅπου (εἰ)ναι δέν ἡξεύρ(ει) νά ψουνίση καὶ ἡμπορ(εἰ) ³²/ νὰμοῦ ἀκολουθήσῃ ζημία, ὁ δὲ Χατζῆς ὡς λέγ(ει) ὁ Δημήτρης τοῦ ἀπεκρίθη ³³/ σύρε ἐσὺ καὶ πούλισε τὸ ἀξούνγγιμου καὶ ὅτι ζημία ἤθελεν ἀκολουθήσῃ ³⁴/ ἀπὸ αἰτίαν τοῦ ἀδελφούσου ἐγὼ σοῦ τὴν ἀποκρένομαι. καὶ οὕτως ἔτρεξεν ³⁵/ αὐτὴ ἡ ζημία τῶν ἀσ(λανίων) 350"—. διὰ ετοῦτα ὅλλα ἐρωτόντας τὸν Χατζῆ Πέ-//τρον Λοῦκα ἐὰν οὕτως ἔχουν, τόσον διάτό πρῶτον ἀξούνγγι ὅσον καὶ διὰ τὰ βου:²/βάλ(ει)α, ἀπεκρίθ(ει), ὅτι οὔτε διατό ἓνα οὔτε διατό ἄλλο ἔχ(ει) καμίαν (εἰ)δυσιν, [[ἀλλά]] ³/ ἐπ(ει)δὴ καὶ ἔχ(ει) ὁμολογίαν ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Δημήτρι ἢ ὁπία (εἰ)ναι γραμμένη (εἰ)ς τοὺς ⁴/ <I>766 τῇ 12 Ἰαννουαρίου (εἰ)ς λαζαρέτο τῆς Μπόϊτζας τό πῶς ἐξέκαμεν ὁ ἄνωθεν ⁵/ Δημήτρης ἀπὸ τὸν Χατζῆν ἀπὸ τὴν νεότητάτου ἕως (εἰ)ς τὸν ἄνωθεν καιρόν ⁶/ καὶ ἕτερα πολλά λέγ(ει) ὁ Χατζῆς ζητῶντας μαρτυρίαις καὶ κατάστιχα ἀπὸ τὸν Δημή[τρην] ⁷/ ὁ ὁπίος προτεστάρ(ει) καὶ λέγ(ει), ὅτι ἡ ὁμολογία τόσον ἢ μία ὅσον καὶ ἡ ἄλη ἔγ⁸/ναν μὲ δυναστ(εἰ)αν μετό νά (εἰ)ταν ὀπρισμέν(ος) (εἰ)ς λαζαρέτον, καὶ οὕτως στα:⁹/νικῶς ἔκαμεν τὴν ὁμολογίαν, καὶ φοβούμεν(ος) τό περισσώτερον νά ¹⁰/ μὴν τὸν κακοπιάσῃ ὁ Χατζῆ Πέτρος (εἰ)ς τὴν Τουρκίαν, ἐπ(ει)δὴ καὶ ἐκ(εἰ) ὀλίγ[η] ¹¹/ δικαιοσύνη (εἰ)ναι, καὶ οὕτως ἤλθεν καὶ ἤφερεν τὰ ἄσπρα ἐδὼ εἰς τὴν ¹²/ Χριστ<ι>ανοσύνην,

όπου δώλος (εἰς) τὰ κρητήρια δέν ἐμβέν(ει), καί λέγει ¹³ / Ἴδου όπου βάνω τὰ ἄσπρα (εἰς) τό παρόν ἔμπροσθεν τοῦ κρητιρίου ¹⁴ / καί προτεστήρω ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καί τῆς κρίσεως, διά τρ(εῖ)α πούνιθορ[α] ¹⁵ / α^{ον} ὅτι τό διάφορον τῶν ἀσπρῶν παράνω ἀπό 6 % δέν πληρώνω, καί ¹⁶ / δεύτερον, διά τὰ βουβάλια καί ἀξούνγγι, ἥ νά κάμνη ὄρκον ὁ Χατζή[ς] ¹⁷ / καί νά πάρη τὰ ἄσπρατου, ἥ ἄς μέ ἀφήσῃ ἐμένα νά κάμνω ὄρκον.

¹⁸ / ἢ(μ)εἰς ὅμως στοχαζόμενοι τὰ λόγια τοῦ ἐνὸς καί τοῦ ἀλλουνοῦ, τούς δ(εῖ)δωμεν ἄδ(ει)αν ¹⁹ / διά 8 ἡμέρες, ἥ νά τεριασθοῦν ἀναμεταξύ τους ἥ νά ἐτιμασθοῦν διά ὄρκον ²⁰ / ὁ ὁποί(ος) θέλ(ει)τα ξεδιαλέξῃ.

²¹⁻²⁵ / Ἰωάννης, τζήγγ(ου)· νῦν, προεστῶς πρῶ, θωμάς βελλερᾶς πρῶ, Πέτκος Πέτρ(ου) πρ [χ.γρ.], Κόνσταντίνος Αρπάσις πρ, Ἰωάννης μαβρουδή, Παλαιολόγης Δημητρί(ου) πρῶ, Μανόλης Κωνστ(αν)τίν(ου) πρ, κυρήτσης χ(ατζή) τύχ(ου), γεόργις βελλερας καπετανος—.

²⁶ / ἢ τήν αὐτήν ὥραν κράζωντες μέσα τὸν Χατζήν καί τὸν Δημήτρην διὰ νὰ τούς ²⁷ / διαβάσωμεν τήν ἄνωθεν ἀπόφασιν, ἐπροτεστήρισεν ὁ κύρ Χατζής ²⁸ / ὅτι διὰ τό διάφορον δέν (εἶ)ναι στρεχτός καί νὰ τοῦ δωθῇ τὸ ντελιμπεράτ[ον] ²⁹ / τό ὁποῖον καί τοῦ ἐδώδῃ. (εἰ)δέ καί διὰ τὰ ἀξούνγγι καί βουβάλια μέν(ει) ἡ ὑπόδε·³⁰ / σις ἕως (εἰς) τὰς 8 ἡμέρες καί τότες θέλωμεν ἀποφασίση.

στ. 29-1[φ 78r] Ανανέωση με την «κάρτα μπιάνκα» του χρέους, που δημιουργήθηκε από περισσότερες αιτίες και σε διάφορες χρονικές στιγμές (στ. 2-4[φ 78r]). Με την εξόφληση, έπρεπε να επιστραφεί αυτή στον οφειλέτη, ο οποίος μπορούσε πλέον να κινηθεί ελεύθερα εντός και εκτός της πόλης και της χώρας. Το πλεονέκτημα της «κάρτα μπιάνκα» ήταν, όπως διαφαίνεται, ότι δεν μπορούσε η απαίτηση να εκχωρηθεί σε τρίτο —όπως η χρεωστική ομολογία όταν είχε την αφηρημένη διατύπωση ανωνύμου τίτλου. Ίσως όμως και να μπορούσε να μεταβιβασθεί με σύμφωνη γνώμη του οφειλέτη. Τα κείμενα πάντως δεν παρέχουν ενδείξεις γι' αυτό.

στ. 7-8, 36-37 Ο ενάγων ζητεί να ισχύσει για το χρέος που αναγράφεται στην «κάρτα μπιάνκα» επιτόκιο 6%. Ο εναγόμενος δανειστής δικαιολογεί το υψηλότερο επιτόκιο επειδή αφ' ενός, ο οφειλέτης δεν είχε παράσχει καμμία ασφάλεια και, αφ' ετέρου, το χρονικό διάστημα ήταν μικρότερο του έτους.

στ. 11-12 Το Κριτήριο είναι υποχρεωμένο να αναπροσαρμόσει το επιτόκιο⁴. Ως προς αυτό το αίτημα του ενάγοντος αποφασίζει οριστικά.

στ. 16-35 Ο ενάγων προτείνει μη εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του από διάφορες αιτίες προς συμψηφισμό.

στ. 35-5[φ 78v] Ενσταση του εναγομένου, την οποία στηρίζει στη χρεωστική ομολογία του ενάγοντος της 12/1/1766 (στ. 2 [φ 78r]), όπου αυτός δηλώνει ότι δεν έχει καμμία απαίτηση από τον εναγόμενο.

στ. 7-12 Αντένσταση του ενάγοντος ότι συνέταξε τις χρεωστικές ομολογίες της 12/1 και 6/3/1766 παρά τη θέλησή του, υπό το κράτος φόβου.

Η απόφαση είναι προδικαστική ως προς την αντένσταση του ενάγοντος. Ως συνήθως, για να αποφευχθεί ο όρκος, ορίζεται προδεσμία για να συμβιβασθούν οι αντίδικοι.

στ. 28 Αίτηση του εναγομένου να του παρασχεθεί αντίγραφο της αποφάσεως για την άσκηση εφέσεως⁵.

1. «δικαιολογούμενος»: ισχυριζόμενος.
2. Υπάρχει παραπομπή [*] στους στ. 36-37 του χφου, που προστέθηκαν εκ των υστέρων στο κάτω μέρος της σελίδας.
3. Εδώ, με τη σημασία του «υπαναχώρησε», όχι του «παραιτήθηκε».
4. Βλ. ΕΚΣ, σσ. 188-189.
5. Βλ. επ. εγγρ. 167α.

167α

1769/IX/10

χ. Παλαιολόγη Δημητρίου

978/φ 79r

σχ. 165, 167, 168

Περίληψη πρακτικών για την άσκηση εφέσεως στο τρανσυλβανικό Θησαυροφυλάκιο.

// Ἰδοῦ καὶ τὸ ντελημπεράτον ὁποῦ τοῦ ἐδώθη.
²/ || 1769 || τῇ 10 {7}(Σεπτεμ)βρίου ἦλθεν καὶ ἐπαρησιάσθηκεν ὁ Δημήτρι(ος) Κων.³/σταντίνου Λοῦκα (εἰ)ς τό κρητήριόνμας κατὰ τὴν ὀπισθένμας ἀπό.⁴/φασιν ὁποῦ ἐγινεν τῇ 3 αὐγούστου, / φέρνωντας καὶ τὰ ἄσπρα ὁποῦ ⁵/ χραιωστ(εἰ) τοῦ Χ(ατζῆ) Πέτρου Λοῦκα κεφάλαια οὖν(γγρικά) F 2038"72 μαζὶ καὶ τό ⁶/ διάφορόν τους προ(ός) 6 % / τὰ ὅποια κάμουν ὄλλα σοῦμα F 246 I"97½ ἀπό ⁷/ τοὺς <1>766 τῇ 12 ἰαννουαρίου ἕως τὴν σήμερον, ὁ δὲ Χ(ατζῆ) Πέτρ(ος) λειπροτεστήρ(ει).⁸/σεν ὅτι δὲν (εἶ)ναι εὐχαριστημέν(ος) προ(ός) 6 % ἀλλὰ ζ(ει)τ(εἰ) 12 %. ὅθεν ⁹/ ἡμ(εἰ)ς μὴν ἡμπορῶντες νά παρέβωμεν τὰς βασιλικὰς προσταγὰς ¹⁰/ δὲν ἀποφασίζωμεν ἀλέως καὶ μάλ्लιστα ὁποῦ τῶρα πρό ὀλίγον μᾶς ¹¹/ ἦλθεν προσταγή ὅτι νά μὴν ἀποφασίζωμεν ὑπὲρ τὰ 4 %¹ ἀνγκαλά ¹²/ καὶ ἀπὸ τὰ ἄνωθεν κεφάλαια οὖν(γγρικά) F 2038"72 προτεστήρ(ει) καὶ ὀπρίζ(ει) ¹³/ ὁ Δημήτρι(ος) Κωνσταντίνου οὖν(γγρικά) F 992"— ἕως ὁποῦ ἢ νά κάμνη ὁ Χ(ατζῆ) Πέτ[ρος] ¹⁴/ ὥρκον διὰ κάτι ἀξούνγγι καὶ βουβάλ(ει)α ὁποῦ ἔχ(ει) νά λαβένη ὁ Δημήτρης ¹⁵/ ἀπ' αὐτόν / ὡς λέγ(ει) / ἢ νά τόν ἀφήσῃ νά ὠρκόσῃ αὐτός. ὅθεν κατὰ ¹⁶/ τὴν ἀπόφασίνμας τοῦ ἐδώθη τὸ ντελιμπεράτον ὡς καθὼς τό

